

**MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA
I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI**

IZVJEŠĆE

o provedbi

***Programa stručnog osposobljavanja
i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno
stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja
Vlade Republike Hrvatske***

siječanj – listopad 2009. godine

Zagreb, listopad 2009.

I. UVOD

Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2008. do 2011. godine prihvaćen je 23. kolovoza 2007. godine Zaključkom Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 131-01/07-02/05, Urbroj: 5030108-07-1, „Narodne novine“ 90/07).

Ciljnu skupinu Programa čine nezaposleni hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i nezaposlena djeca stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, a **osnovni ciljevi Programa** su podizanje obrazovne razine nezaposlenih hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, osposobljavanje za zanimanja za kojima postoji potreba na lokalnim tržištima rada, kao i proširivanje formalne naobrazbe nezaposlenih hrvatskih branitelja sukladno novim tehnološkim zahtjevima te davanje novčanih potpora hrvatskim braniteljima koji se odlučuju na razne oblike samozapošljavanja, bilo samostalno ili okupljeni u zadruge.

Svrha Programa je povećanje konkurentnosti hrvatskih branitelja na tržištu rada te uz ostale mjere aktivne politike zapošljavanja, smanjenje broja nezaposlenih u Republici Hrvatskoj, zapošljavanjem kod poslodavaca ili u poduzetništvu.

Pri izradi Programa uzimala su se u obzir:

- iskustva u provedbi Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja u razdoblju od 2004. do 2007. godine,
- potrebe hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su iskazivali interes za korištenje mjera Programa, kao i onih koji su bili korisnici mjera Programa,
- promjene u ponudi i potražnji radne snage na tržištu rada,
- potrebe za određenim znanjima, vještima i djelatnostima koje zahtjeva tržište rada.

Sredstva za financiranje Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2008. do 2011. godine osiguravaju se u državnom proračunu.

Realizacija Programa odvija se kroz ukupno šest mjera, a zahtjevi za svaku pojedinu mjeru zaprimaju se na temelju javnog poziva u kojem se objavljuju kriteriji i potrebna dokumentacija, obveze podnositelja u slučaju pozitivnog rješavanja zahtjeva, sankcije u slučaju neispunjavanja ugovornih obveza, razdoblje zaprimanja, krajnji rok rješavanja zahtjeva i broj predviđenih poticaja. Za svaku mjeru sastavlja se Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja mjera Programa koji pregledava dostavljenu dokumentaciju, utvrđuje ispunjavanje utvrđenih kriterija i ocjenjuje poslovne planove. Po odobravanju zahtjeva uređuju se međusobna prava i obveze s korisnicima mjera, sklapanjem ugovora između Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i korisnika. Korisnici su dužni odobrena sredstva utrošiti namjenski, a provjeru ispunjavanja ugovornih obveza vrši Povjerenstvo za unutarnju kontrolu i nadzor namjenskog utroška sredstva.

Stručni timovi za provedbu mjera Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja sastavljeni su od predstavnika Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatskog saveza zadruga,

Agencije za obrazovanje odraslih, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, te predstavnika udruga iz Domovinskog rata.

Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2008. do 2011. godine nastavak je provedbe ranijeg Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece poginulih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2004. do 2007. godine kojim je zaposleno više od 8 500 osoba iz ciljne skupine i na čiju je provedbu utrošeno ukupno 130.000.000,00 kuna. U 2008. godini provedbom Programa omogućeno je zapošljavanje više od 1 850 osoba iz ciljne skupine na što je utrošeno 30.189.817,50 kuna. Sredstva za provođenje Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske, a za 2009. osigurano je 26.649.000,00 kuna.

Novčane potpore iz Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja su bespovratne ukoliko se sredstva utroše namjenski, u skladu s poslovnim planom te ukoliko korisnik poticajne mjere ispuni druge ugovorom preuzete obveze. Namjenski utrošak sredstava utvrđuje *Povjerenstvo za kontrolu namjenskog utroška sredstava*, a u slučaju nenamjenskog utroška sredstava korisnik potpore je dužan vratiti ostvarena poticajna sredstva na način reguliran ugovorom.

II. MJERE PROGRAMA STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA I ZAPOŠLJAVANJA HRVATSKIH BRANITELJA I DJECE SMRTNO STRADALIH, ZATOČENIH ILI NESTALIH HRVATSKIH BRANITELJA

1. Mjera stručnog osposobljavanja

Primjena ove mjere utječe na poboljšanje obrazovne strukture nezaposlenih osoba iz ciljne skupine i podizanje njihove konkurentnosti na tržištu rada.

Obrazovne aktivnosti koje omogućava primjena mjere su:

1. Stjecanje prvog zanimanja (stjecanje niže i srednje stručne, odnosno školske spreme),
2. Prekvalifikacija i dokvalifikacija,
3. Stjecanje dodatnih znanja i vještina,
4. Polaganje majstorskih ispita (u svrhu samozapošljavanja).

Ministarstvo snosi troškove osposobljavanja do iznosa od 7.000,00 kn ako se radi o stjecanju prvog zanimanja (stjecanje niže i srednje stručne, odnosno školske spreme), prekvalifikaciji i dokvalifikaciji. Ukoliko se radi o stjecanju dodatnih znanja i vještina te polaganju majstorskih ispita, Ministarstvo snosi troškove osposobljavanja do iznosa od 4.000,00 kn.

2. Mjera samozapošljavanja

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti isplaćuje osobi iz ciljne skupine koja se namjerava zaposliti obavljanjem samostalne poduzetničke djelatnosti jednokratni poticaj u iznosu od 30.000,00 kuna (15.000,00 kn po odobrenom zahtjevu za poticaj, a 15.000,00 kuna isplaćuje se po ispostavljenom računu ili kupoprodajnom ugovoru za nabavku strojeva ili opreme). Prvih 15.000,00 kuna isplaćuje se odmah po odobrenju zahtjeva, a sredstva su namijenjena pokretanju obrta, obiteljskog poljoprivrednog

gospodarstva, trgovačkog društva ili dugog oblika samostalne gospodarske djelatnosti, dok se drugi dio poticaja isplaćuje po dostavi prvog izvješća o namjenskom utrošku sredstava i namijenjen je za kupnju osnovnih strojeva, alata, repromaterijala i drugoga potrebnog za obavljanje djelatnosti). Novčana potpora je nepovratna ukoliko se namjenski utroši.

Korisnik poticaja u propisanom roku mora dokazati da je temeljem registrirane djelatnosti postao obveznik uplate doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, te da je sredstva namjenski utrošio u skladu s poslovnim planom. Očekivani rok zaposlenosti u ovom je slučaju 12 mjeseci.

3. Mjera potpore za proširenje postojeće djelatnosti

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti podupire poduzetnike koji namjeravaju proširiti postojeću djelatnost zapošljavanjem osoba iz ciljne skupine jednokratnim poticajem u iznosu od 45.000,00 kn (za zapošljavanje jedne osobe), 90.000,00 kn (za zapošljavanje dviju osoba) ili 135.000,00 kn (za zapošljavanje tri osobe iz ciljne skupine).

Za potporu se mogu kandidirati obrti i mala trgovačka društva sa do 50 zaposlenih, te obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Prednost pri rješavanju zahtjeva imaju poslodavci koji su ujedno i hrvatski branitelji, odnosno djeca smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, kao i poslodavci s područja posebne državne skrbi.

4. Mjera kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva

Novi zahtjevi za Mjeru kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva ne zaprimaju se od 2007. godine, već Ministarstvo nastavlja otplaćivati obveze preuzete u prethodnom razdoblju, subvencioniranjem 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz Program „Lokalni projekti razvoja-poduzetnik-branitelj“.

5. Mjera poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti nastavlja provoditi Mjeru poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja dajući novčanu i drugu potporu za osnivanje zadruga, kao posebnog oblika malog poduzetništva, koje omogućava organizirano i stručno vođeno obavljanje djelatnosti te zajednički nastup na tržištu. Novčana potpora iznosi 150.000,00 kuna.

Potpune zahtjeve koji ispunjavaju uvjete iz javnog poziva razmatra *Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja Mjere poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja* (sastavljen od predstavnika Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatskog saveza zadruga i udruga iz Domovinskog rata) koji donosi prijedlog za odobravanje ili odbijanje na temelju procjene održivosti poslovnog plana i rezultata izvida na terenu, a sukladno slijedećim kriterijima:

- riješeno pitanje zemljišta,
- održivi i razvojni poslovni plan,
- dobra komunikacija s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,

- izražena volja za zajedničkim radom i nastupanjem na tržištu,
- mogućnost povećanja broja zadrugara - hrvatskih branitelja,
- broj nezaposlenih hrvatskih branitelja - u odnosu na stopu nezaposlenosti na području iz koje je zadruga,
- prednost ostvaruju zadruge s područja posebne državne skrbi.

Po odobravanju zahtjeva za korištenje potpore sklapa se *Ugovor o korištenju novčane potpore za osnivanje zadruga hrvatskih branitelja* između Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i zadruge, kojim se Ministarstvo obvezuje isplatiti zadruzi novčanu potporu u iznosu od 150.000,00 kuna u dva dijela. Prvi dio poticaja od 50.000,00 kuna isplaćuje se odmah po potpisivanju ugovora, da drugi dio poticaja u iznosu od 100.000,00 kuna isplaćuje se po dostavi izvješća i dokaza o namjenskom utrošku prvog dijela poticaja. Iznimno, zadruge koje su uz zahtjev za korištenje potpore dostavile zamolbu i predračun za kupnju stroja, opreme, zemljišta ili sl., a čija cijena prelazi 50.000,00 kuna, novčana potpora isplaćuje se, po potpisivanju ugovora, odmah u cijelosti.

Sukladno *Ugovoru o korištenju novčane potpore za osnivanje zadruga hrvatskih branitelja* zadruge-korisnice poticaja obvezuju se podnositi Ministarstvu pisana izvješća o načinu korištenja dodijeljenih sredstava s analizom stanja i prijedlozima za nastavak djelovanja (uz dostavu računa i kupoprodajnih ugovora iz kojih je razvidan utrošak sredstava, te potvrde banke o stanju računa na dan sastavljanja izvješća) svaka tri mjeseca kroz razdoblje od godine dana. Zadruga se Ugovorom obvezuje razvijati svoju djelatnost sukladno poslovnom planu, a odobrena sredstva koristiti sukladno planu utroška sredstava koji je sastavni dio poslovnog plana temeljem kojeg je zahtjev pozitivno ocijenjen, te za edukaciju upravitelja ili člana zadruge u iznosu do 7.000,00 kuna.

6. Mjera potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kroz povrat sredstava za nabavku strojeva, opreme ili zemljišta kojim se proširuje postojeća djelatnost ili razvija novi projekt zadruge koja je svojim dosadašnjim poslovanjem pokazala uspješnost i profitabilnost pomaže zadruzi u realizaciji projekta.

Zahtjeve za potporu zadruge mogu podnijeti isključivo po objavi javnog poziva, a nakon proteka najmanje 24 mjeseca od isplate poticaja za osnivanje zadruge, uz dostavu dokaza o pozitivnom poslovanju u navedenom razdoblju.

Potpora je jednokratna i nepovratna ukoliko se utroši namjenski i u skladu s dostavljenim poslovnim planom temeljem kojeg se traži potpora, a može se odobriti u iznosu do najviše 50.000,00 kuna.

III. REALIZACIJA MJERA PROGRAMA STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA I ZAPOŠLJAVANJA HRVATSKIH BRANITELJA I DJECE SMRTNO STRADALIH, ZATOČENIH ILI NESTALIH HRVATSKIH BRANITELJA

1. Mjera stručnog osposobljavanja

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za Mjeru stručnog osposobljavanja bio je otvoren od 18. ožujka do 16. travnja 2009. godine. U navedenom roku zaprimljeno je ukupno 129 zahtjeva te je Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja Mjere stručnog osposobljavanja odobrio korištenje mjere za 89 podnesenih zahtjeva, na što će se utrošiti iznos od 402.763,60 kuna. Najviše zahtjeva odobreno je za informatičko opismenjavanje, njih 33, zatim za komercijalistu (9 zahtjeva), za prodavača i učenje stranih jezika po šest zahtjeva, za zaštitara i programe usavršavanja po četiri zahtjeva dok je po tri zahtjeva odobreno za vozača motornog vozila, vrtlara, rukovatelja viličarom. U svrhu osposobljavanja za kuhara, vatrogasca, keramičara i klesara odobrena su po dva zahtjeva, a po jedan zahtjev odobren je u cilju obrazovanja za pedikera, cvjećara, njegovatelja, frizera, kozmetičara, soboslikara, medicinskog masera, zidara, zavarivača i pekara.

2. Mjera samozapošljavanja

Prvi Javni poziv za podnošenje zahtjeva za korištenje poticajnih sredstava u svrhu samozapošljavanja u 2009. godini bio je otvoren od 26. siječnja do 24. veljače 2009. godine, te je u navedenom razdoblju zaprimljeno ukupno 152 zahtjeva. Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja Mjere samozapošljavanja je temeljem podnesenih zahtjeva i propisane dokumentacije odobrio korištenje poticajnih sredstava za samozapošljavanje za ukupno 102 korisnika (od čega 42 obrta, 49 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, 11 trgovačkih društava). Za isplatu navedenih poticaja utrošit će se 3.060.000,00 kuna.

Obzirom na preostala raspoloživa sredstva osigurana za provedbu Programa u 2009. godini, raspisan je i drugi Javni poziv za podnošenje zahtjeva za Mjeru samozapošljavanja u razdoblju od 8. lipnja do 7. srpnja 2009. godine te je zaprimljeno 72 zahtjeva, od toga je Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja mjera Programa odobrio 52 zahtjeva za korištenje poticaja za samozapošljavanje (od toga 27 obrta, 17 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, 6 trgovačkih društava i 2 samostalne profesionalne djelatnosti) na čiju isplatu će biti utrošeno 1.560.000,00 kuna.

Slijedom navedenoga, u 2009. godini odobreno je korištenje poticajnih sredstava za samozapošljavanje za ukupno 154 korisnika, te će se na isplatu poticaja utrošiti 4.620.000,00 kuna.

3. Mjera potpore za proširenje postojeće djelatnosti

Javni poziv za Mjeru potpore za proširenje postojeće djelatnosti bio je objavljen u razdoblju od 18. ožujka do 16. travnja 2009. godine te je u navedenom razdoblju zaprimljeno ukupno 37 zahtjeva. Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja Mjere potpore za proširenje postojeće djelatnosti je temeljem podnesenih zahtjeva i propisane dokumentacije odobrio korištenje potpore za ukupno 16 korisnika (od čega 6 obrta, 3 obiteljska poljoprivredna gospodarstva, 5 trgovačkih društava, 1 ustanova i 1 samostalna profesionalna djelatnost) čime je potaknuto zapošljavanje 20 osoba iz ciljne skupine. Za isplatu navedenih poticaja utrošeno je 900.000,00 kuna.

4. Mjera kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva

U 2009. godini za provedbu ove mjere osigurana su sredstva u iznosu od 8.000.000,00 kuna. Do zaključno 30. listopada 2009. godine na isplatu subvencija 2% kamatne stope za kredite odobrene temeljem zahtjeva podnesenih tijekom 2005. i 2006. godine utrošeno je 4.069.051,04 kuna.

U tablici broj 1. prikazan je broj odobrenih zahtjeva za Mjeru kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva po županijama.

Tablica 1. Prikaz broja odobrenih zahtjeva za Mjeru kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva

Županija	2004	2005	2006	2007	Ukupno
Bjelovarsko-bilogorska		13			13
Brodsko-posavska		31	13		44
Dubrovačko-neretvanska		16			16
Grad Zagreb		13			13
Istarska		14			14
Karlovačka županija		35			35
Koprivničko-križevačka		12			12
Krapinsko-zagorska		4	9		13
Ličko-senjska		11			11
Međimurska		8			8
Osječko-baranjska		42	33		75
Požeško-slavonska		19	25		44
Primorsko-goranska		34			34
Sisačko-moslavačka		13			13
Splitsko-dalmatinska		43	42		85
Šibensko-kninska		4			4
Varaždinska		9			9
Virovitičko-podravska		17	9		26
Vukovarsko-srijemska		20	5		25
Zadarska		18			18
Zagrebačka		15			15
UKUPNO		391	136		527

5. Mjera poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja

Javni poziv za Mjeru poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja bio je objavljen u razdoblju od 1. travnja do 30. travnja 2009. godine, te je u navedenom razdoblju zaprimljeno ukupno 97 zahtjeva za korištenje spomenutog poticaja. Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja Mjere poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja je temeljem podnesenih zahtjeva i propisane dokumentacije odobrio korištenje potpore za sve zadruge koje su ispunjavale uvjete iz Javnog poziva, njih ukupno 66. Time će se na isplatu poticaja za osnivanje zadruga hrvatskih branitelja utrošiti ukupno 9.900.000,00 kuna, a kroz uključivanje u braniteljske zadruge u 2009. godini omogućeno je zapošljavanje najmanje 396 osoba iz ciljne skupine.

U 2009. godini bio je raspisan Javni poziv za izbor referalnih centara za provedbu Mjere poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja i Mjere potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja u trajanju od 06. ožujka do 04. travnja 2009. godine.

Ugovori su potpisani s referalnim centrima PSVZ AGROVLADISLAVCI iz Vladislavaca, PVSSZHB MODRO-ZELENA iz Metkovića i PSVZ SAMOBOR iz Bregane 12. svibnja 2009. godine.

Najbolji pokazatelj da je udruživanje u zadruge prepoznato među hrvatskim braniteljima kao oblik poduzetničke djelatnosti kojom se uspješnije može osigurati vlastita egzistencija, ali i pridonijeti razvoju hrvatskog gospodarstva u cjelini, rast je broja braniteljskih zadruga u proteklih pet godine te povećanje broja zadruga hrvatskih branitelja s deset u 2004. godini na 368 osnovanih zadruga u 2009. godini. Od toga je kroz Mjeru poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti financijski poduprlo ukupno 271 zadrugu hrvatskih branitelja (u 2004. godini potporu je ostvarilo 10 zadruga hrvatskih branitelja, u 2005. godini 18 zadruga, u 2006. godini 33 zadruge, u 2007. godini 71 zadruga hrvatskih branitelja, u 2008. godini 73, a u 2009. potporu je ostvarilo 66 zadruga hrvatskih branitelja), na što je utrošeno ukupno 40.650.000,00 kuna.

Trenutno je broj zadrugara-hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja više od 4 000 dok je broj kooperanata braniteljskih zadruga veći od 2 700.

Zadruge hrvatskih branitelja bave se najrazličitijim djelatnostima: od mješovite poljoprivredne proizvodnje kojom se bavi najveći broj zadruga, preko uzgoja goveda, ovaca, svinja, kunića, konja, magaraca, mula, mazgi, prepelica, jelena lopatara i druge lovne divljači, mljekarstva, ratarstva, povrtlarstva, vinogradarstva, voćarstva (podizanje nasada jabuka, šljiva, maraske, orašastog voća, jagoda i drugih vrsta voća), maslinarstva, pčelarstva, uzgoja ljekovitog, aromatičnog i medonosnog bilja te egzotičnog voća i povrća (batat, butternut, kiwano i dr.), ribarstva, uzgoja školjaka, uzgoja slatkovodne ribe, pa sve do pružanja usluga u poljoprivredi, usluga prijevoza, knjigovodstva, proizvodnje čarapa, usluga čišćenja i skidanja grafita, proizvodnje aromatičnih soli, ljekovitih tinktura, komposta, kreme za cipele, oblikovanja drveta, prerade drveta za ogrjev, građevinarstva, nakladništva, reciklaže metalnog otpada, filmske umjetnosti i turizma.

Osim financijske potpore te organiziranja sajmovi i okruglih stolova, Ministarstvo prati i podržava suradnju braniteljskih zadruga s drugim institucijama, kao i suradnju s prerađivačkim industrijama. Tako je, primjerice, dana 19. siječnja 2009. u Koprivnici potpisan Sporazum o suradnji između Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Podravke d.d. na realizaciji projekta otkupa proizvoda zadruga hrvatskih branitelja za potrebe industrijske prerade Podravke d.d., koji je potpisan na rok od tri godine (od 2009. do 2011.). Ovakav oblik suradnje omogućuje zadrugama hrvatskih branitelja otkup proizvoda, redovito plaćanje te im osigurava tržište za plasman proizvoda. Također otvara put

daljnjoj suradnji između Podravke d.d. i braniteljskih zadruga kao značajnom čimbeniku ukupnog zadrugarstva i poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj. Ovim sporazumom povećava se plasman domaćih proizvoda čime se u konačnici smanjuje uvoz. Također će se, kao rezultat, povećati, kako broj zadrugara, tako i broj kooperanata braniteljskih zadruga te time smanjiti udio nezaposlenih branitelja u ukupnom broju nezaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo u razdoblju provedbe sporazuma sklopljenog s Podravkom d.d. pruža potporu braniteljskim zadrugama na međusobnom povezivanju i umrežavanju radi zajedničkog nastupa kao potencijalnih kooperanata Podravke d.d., što se i potpisivanjem istog obvezalo. Podravka d.d. je do sada sklopila ugovore o otkupu proizvoda sa šest braniteljskih zadruga (Poljoprivredna braniteljska zadruga Pitomača, Braniteljska zadruga Zlatni vrtovi, Braniteljska zadruga Visoko, Poljoprivredna braniteljska zadruga Klas, Braniteljska zadruga Mura, Braniteljska zadruga Malo selo), a u planu za 2010. je suradnja s još nekoliko zadruga. Prema trenutnim saznanjima, vezano uz sklopljene ugovore o otkupu proizvoda braniteljskih zadruga, isporučeno je 355 tona povrća (krastavci, paprika, feferoni, patlidžan, cikla). Podravka d.d. iskazala je interes na području otkupa meda i stvaranja *branda* Med zadruga branitelja Podravka gdje bi Podravka d.d. osmislila ambalažu, izvršila marketinške aktivnosti i plasirala med na tržište.

Nadalje, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pokrenulo je suradnju s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost vezano uz braniteljske zadruge te dogovorilo izradu sporazuma koji bi bio okvir za daljnje aktivnosti Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Fonda na ostvarivanju projekata braniteljskih zadruga, a čije djelovanje se uklapa u djelokrug Fonda. Naime, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost raspisuje natječaje za mnogobrojne projekte, kao što su obnova voćnjaka, sadnja maslina, zbrinjavanje otpada i dr. pri čemu braniteljske zadruge svojim radom i dosadašnjim iskustvima mogu biti konkurentne. Također je dogovorno i raspisivanje posebnog natječaja za braniteljske zadruge u svrhu financiranja njihovih projekata, uz uvjet da su isti u okviru djelokruga Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Trenutno je u izradi nacrt okvirnog sporazuma kojim će se dogovoriti program aktivnosti za 2010. godinu.

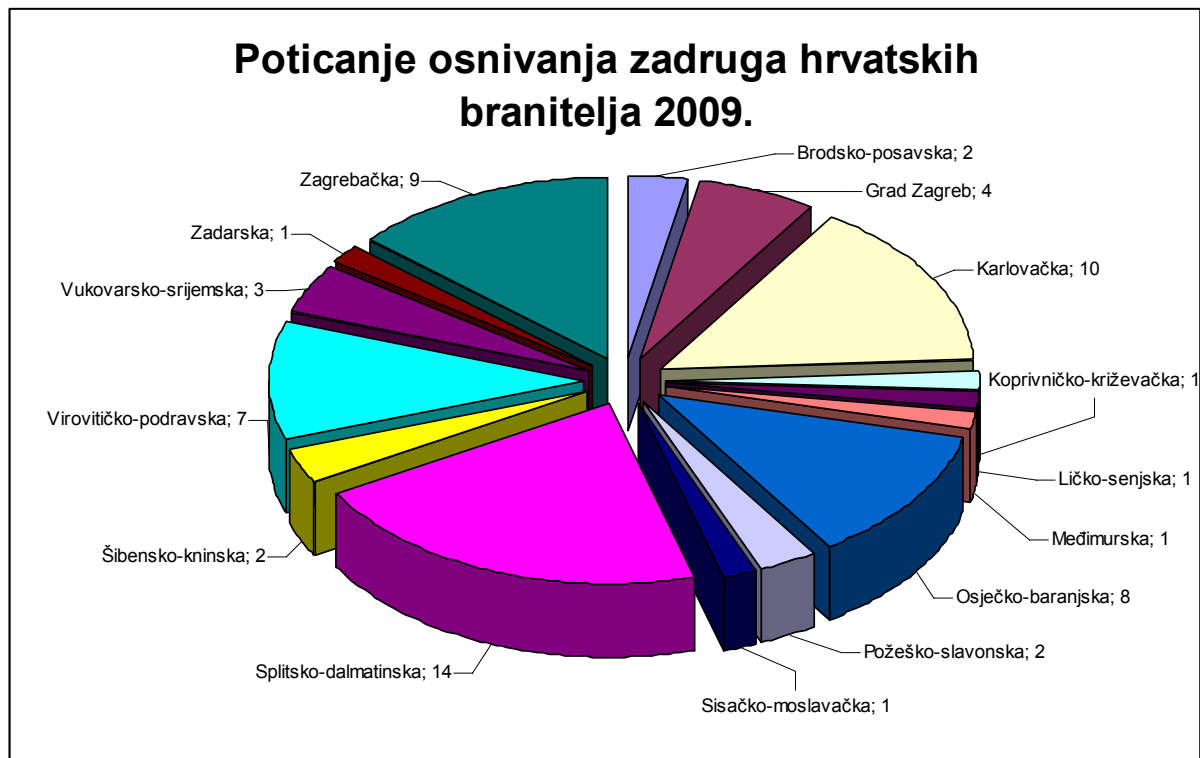
U tablici broj 2. prikazan je broj potpora ostvarenih kroz Mjeru poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja, za razdoblje od 2004. do 2007. godine, tijekom 2008. godine, te u 2009. godini.

Tablica 2. Broj ostvarenih potpora kroz mjeru poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja

<i>BROJ OSTVARENIH POTPORA KROZ MJERU POTICANJA OSNIVANJA ZADRUGA HRVATSKIH BRANITELJA</i>				
Županija	2004.-2007.	2008.	2009.	ukupno
Bjelovarsko -bilogorska	9	2		11
Brodsko-posavska	2	3	2	13
Dubrovačko-neretvanska	3	1		4
Grad Zagreb	6	2	4	12
Istarska	0	1		1
Karlovačka	10	7	10	27
Koprivničko-križevačka	3	1	1	5
Krapinsko-zagorska	2	1		3
Ličko-senjska	5	1	1	7
Međimurska	5	2	1	8
Osječko-baranjska	15	9	8	32
Požeško-slavonska	3	1	2	6
Primorsko-goranska	4	1		5
Sisačko-moslavačka	15	4	1	20
Splitsko-dalmatinska	10	10	14	34

Šibensko-kninska	7	5	2	14
Varaždinska	5	1		6
Virovitičko-podravska	4	2	7	13
Vukovarsko-srijemska	6	9	3	18
Zadarska	4	4	1	9
Zagrebačka	8	6	9	23
UKUPNO	132	73	66	271

Grafikon 1. Realizacija Mjere poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja u 2009. godini po županijama

U tablici broj 3. prikazane su zadruge hrvatskih branitelja prema vrstama djelatnosti kojima se bave i županijama na čijem području djeluju.

Tablica 3. Prikaz zadruga hrvatskih branitelja-korisnica Mjere poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja po djelatnostima i županijama

Redni broj	Naziv zadruge	Djelatnost	Županija	Odobreno godine
1.	Poljoprivredna zadruge branitelja VOĆE BILOGORA 91	uzgoj i prerada lješnjaka i voća	Bjelovarsko-bilogorska	2004
2.	Proizvodno uslužna zadruge branitelja HRVATSKA GRUDA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (proizvodnja i prerada soje)	Bjelovarsko-bilogorska	2005
3.	Opća poljoprivredna zadruge branitelja DEŽANOVAC	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo, ratarstvo)	Bjelovarsko-bilogorska	2006
4.	Braniteljska zadruge PLETER	ribarstvo (uzgoj slatkovodne ribe – somova)	Bjelovarsko-bilogorska	2006
5.	Poljoprivredna zadruge branitelja ZLATNA GRUDA	poljoprivreda, lov, uzgoj usjeva, vrtnog i ukrasnog bilja, uzgoj stoke, proizvodnja hrane i pića	Bjelovarsko-bilogorska	2007

6.	Poljoprivredno voćarsko obrtnička zadruga PLODNA ORANICA zadruga branitelja	uzgoj voća, oraha i sličnog orašastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina, osim vinogradarstva	Bjelovarsko-bilogorska	2007
7.	Agro-ekološka zadruga GLIKI	proizvodnja drva za ogtjev	Bjelovarsko-bilogorska	2007
8.	Poljoprivredno braniteljska zadruga SIRAK	poljoprivreda, kukuruz, pšenica, sušara	Bjelovarsko-bilogorska	2007
9.	Braniteljska pčelarska zadruga EKO-BILOGORA	uzgoj ostalih životinja (pčelarstvo)	Bjelovarsko-bilogorska	2007
10.	Braniteljska zadruga ČAZMATRANS	ostale prateće djelatnosti u kopnenom prijevozu	Bjelovarsko-bilogorska	2008
11.	AGROTEHNIKA braniteljska zadruga	proizvodnja strojeva za poljoprivredu i šumarstvo	Bjelovarsko-bilogorska	2008
12.	Poljoprivredna zadruga VOĆAR ČAJKOVCI – zadruga branitelja	mješovita poljoprivredna proizvodnja	Brodsko-posavska	2005
13.	Poljoprivredna zadruga BREZINE	voćarstvo	Brodsko-posavska	2006
14.	Braniteljska zadruga SJEME-PANJ-UMJETNOST-ŽIVOT	obrada drveta, oblikovanje šumskih panjeva u sobni i uredski namještaj	Brodsko-posavska	2006
15.	Braniteljska zadruga EKO-KOS	proizvodnja ljekovitih tinktura i napitaka od prirodnih sastojaka i biljaka	Brodsko-posavska	2006
16.	Braniteljska zadruga EKO GAJNA	uzgoj krava	Brodsko-posavska	2007
17.	Poljoprivredna braniteljska zadruga STARA KAPELA	bilinogojstvo, stočarstvo i s njime povezane usluge	Brodsko-posavska	2007
18.	Poljoprivredna zadruga POSAVINA	bilinogojstvo, stočarstvo i s njime povezane usluge te kupnja i prodaja robe, računovodstveni i knjigovodstveni poslovi	Brodsko-posavska	2007
19.	Braniteljska poljoprivredno obrtnička zadruga BODOVALJCI	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja	Brodsko-posavska	2008
20.	Braniteljska poljoprivredna zadruga AGROPLOD	mješovita proizvodnja	Brodsko-posavska	2008
21.	Braniteljska poljoprivredna zadruga KLENIK	poljoprivreda	Brodsko-posavska	2008
22.	Braniteljska zadruga ORLJAVA BEČIC	uzgoj jagodičastog i koštunjičavog voća (aronija, lješnjak)	Brodsko-posavska	2009
23.	Braniteljska zadruga VRBOVA	uzgoj konja i magaraca, prerada suhomesnatih proizvoda, seoski turizam	Brodsko-posavska	2009
24.	Poljoprivredna zadruga DRAGOVOLJAC	ratarstvo	Brodsko-posavska	2004
25.	MODRO ZELENA- poljoprivredno stočarsko voćarska i stambena zadruga hrvatskih branitelja	uzgoj i obrada maslina	Dubrovačko-neretvanska	2005

26.	MIRNA LUKA braniteljska zadruga	uzgoj školjaka te održavanje morskih mrijestilišta	Dubrovačko-neretvanska	2006
27.	ŠKRPUN zadruga branitelja	ribarstvo, trgovina, usluge i proizvodnja	Dubrovačko-neretvanska	2007
28.	PLOČE braniteljska zadruga	posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima	Dubrovačko-neretvanska	2008
29.	Poljoprivredno stočarsko voćarska zadruga branitelja NATURALIS	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo, ratarstvo, lovni turizam i ribarstvo)	Grad Zagreb	2004
30.	Zadruga branitelja EMANUEL	mješovita poljoprivredna proizvodnja (voćarstvo, stočarstvo)	Grad Zagreb	2005
31.	Zadruga branitelja PODSUSED	usluge čišćenja objekata, ureda, pranje stakala, skidanje grafita s fasada, čišćenje spomenika)	Grad Zagreb	2005
32.	Poljoprivredna zadruga BREZOVICA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo, pčelarstvo, plastenička proizvodnja)	Grad Zagreb	2005
33.	Zadruga branitelja AUREA, zadruga za usluge	filmska umjetnost (snimanja dokumentarnih i igranih filmova)	Grad Zagreb	2006
34.	Obrtničko poduzetnička zadruga FENIKS	visokogradnja	Grad Zagreb	2007
35.	Informatička braniteljska zadruga BREZA	trgovina na malo računalima, perifernim jedinicama i programskom opremom	Grad Zagreb	2008
36.	ZADRUGA LIKOVNIH STVARALACA	ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama	Grad Zagreb	2008
37.	Poljoprivredno pčelarska zadruga GRANA	pčelarstvo, proizvodnja meda i pčelarskih proizvoda (propolis, pelud, vosak)	Grad Zagreb	2009
38.	Braniteljska zadruga BIOFUTURA	proizvodnja biogoriva iz otpada jestivoga ulja	Grad Zagreb	2009
39.	Braniteljska zadruga EKO-PLETER	uzgoj jezgričavog i koštunjičavog voća (šljive, borovnice, aronija)	Grad Zagreb	2009
40.	PRINCEZA graditeljsko-stambena i poljoprivredna zadruga branitelja	plantažna i plastenička proizvodnja jagoda	Grad Zagreb	2009
41.	GOČAN poljoprivredna zadruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata	uzgoj i prerada poljoprivrednih proizvoda	Istarska	2008
42.	Poljoprivredno stočarsko voćarska zadruga DUGA RESA	voćarstvo, stočarstvo i razvoj u poljoprivredi	Karlovačka	2004
43.	Poljoprivredna zadruga BAHRA	uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja	Karlovačka	2006
44.	Poljoprivredno-stočarsko-voćarska zadruga TOUNJ	stočarstvo, proizvodnja sira škripavca	Karlovačka	2006
45.	Braniteljska zadruga PONOS	uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja, uzgoj kokoši i proizvodnja jaja	Karlovačka	2006
46.	Braniteljska zadruga DOM	uzgoj jelena lopatara	Karlovačka	2006

47.	Braniteljska zadruga ZMAJ	poljoprivreda, turizam i građenje	Karlovačka	2007
48.	Braniteljska zadruga KAPELA	prerada drva i proizvoda od drva (ogrjev)	Karlovačka	2007
49.	Poljoprivredna zadruga branitelja DESNI ŠTEFANKI	trgovina na veliko	Karlovačka	2007
50.	Zadruga BRANITELJI BARILOVIĆ	uzgoj goveda za proizvodnju mesa, uslužna djelatnost u biljnoj proizvodnji i stočarstvu te uređenje i održavanje krajolika	Karlovačka	2007
51.	Zadruga hrvatskih branitelja FALCO	lov, stupačarenje i briga o divljači, ostale usluge vezano uz divljač	Karlovačka	2007
52.	Braniteljska zadruga OGULIN	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala osim skupljanja šumskog bilja	Karlovačka	2008
53.	Zadruga branitelja STELA	zadruga za proizvodnju, ekološku proizvodnju i razvoj u poljoprivredi, stočarstvu i voćarstvu	Karlovačka	2008
54.	Braniteljska zadruga CETINA	uzgoj muznih krava	Karlovačka	2008
55.	KUPA BOSILJEVO poljoprivredna braniteljska zadruga za poljoprivredu i trgovinu	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja (mješovita proizvodnja)	Karlovačka	2008
56.	Braniteljska zadruga MATICA	uzgoj ostalih životinja	Karlovačka	2008
57.	Braniteljska zadruga KUPA KA	uzgoj bilja za uporabu u farmaciji aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja	Karlovačka	2008
58.	Poljoprivredna zadruga KUPA	uzgoj povrća cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala osim skupljanja šumskog bilja	Karlovačka	2008
59.	Braniteljska zadruga ČETIRI RIJEKE	recikliranje i odvoz glomaznog otpada	Karlovačka	2009
60.	Braniteljska zadruga UZOR	stočarstvo i agroturizam	Karlovačka	2009
61.	Braniteljska zadruga FOKUS	fotografija	Karlovačka	2009
62.	Poljoprivredna zadruga branitelja KRIJESNICA	pčelarstvo, proizvodnja meda i ostalih pčelinjih proizvoda (matična mliječ, pelud, propolis i sl.)	Karlovačka	2009
63.	Braniteljska zadruga AGROEKO	stočarstvo, proizvodnja mliječnih proizvoda	Karlovačka	2009
64.	Braniteljska zadruga ZRINSKI	uzgoj koza i ovaca	Karlovačka	2009
65.	Braniteljska zadruga COMOD	redarsko-čuvarska djelatnost, pružanje zaštitarskih usluga	Karlovačka	2009
66.	Braniteljska zadruga GOLUBICA EKO	uzgoj voća i povrća (rajčice, dinje, lubenice)	Karlovačka	2009

67.	Braniteljska zadruga GROM	prerada drva, šumarstvo	Karlovačka	2009
68.	Poljoprivredna zadruga BELAJ	obrada drva, proizvodnja drvene galanterije, izrada paleta	Karlovačka	2009
69.	Poljoprivredna zadruga branitelja PANONIJA	stočarstvo	Koprivničko-križevačka	2004
70.	Poljoprivredno stočarsko voćarska zadruga hrvatskih branitelja PODRAVINA	poljoprivreda, stočarstvo i voćarstvo	Koprivničko-križevačka	2004
71.	Poljoprivredna zadruga PRSTEN	uslužne djelatnosti u biljnoj proizvodnji, uređenje i održavanje krajolika	Koprivničko-križevačka	2007
72.	VIROVKA zadruga za proizvodnju, posredovanje i poslovne usluge	posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima	Koprivničko-križevačka	2008
73.	Poljoprivredna zadruga APIMED ĐURĐEVAC	pčelarstvo i proizvodnja meda	Koprivničko-križevačka	2009
74.	Poljoprivredno ekološka zadruga AGRO ZAGORJE	uzgoj stoke, proizvodnja hrane	Krapinsko-zagorska	2007
75.	Zadruga branitelja Z-GRUPA	poljoprivreda, proizvodnja, usluge, turizam, posredovanje, građevinarstvo	Krapinsko-zagorska	2007
76.	AGRI poljoprivredno stočarsko voćarska zadruga, zadruga branitelja	ostali smještaj za boravak turista	Krapinsko-zagorska	2008
77.	Poljoprivredna zadruga FRANKOPAN	stočarskom proizvodnjom, preradom mlijeka i mliječnih preradevina, te uzgojem ljekovitog bilja	Ličko-senjska	2005
78.	USKOK braniteljska zadruga	marikultura, uzgoj, ulov, prerada	Ličko-senjska	2007
79.	Braniteljska zadruga GRABAR	proizvodnja destiliranih alkoholnih pića	Ličko-senjska	2007
80.	Braniteljska zadruga PLITVIČKA JEZERA	ekološka proizvodnja i razvoj u poljoprivredi i stočarstvu, voćarstvo, prijevoz, trgovina i skladištenje	Ličko-senjska	2007
81.	Braniteljska zadruga ZDRUG	uzgoj usjeva i stoke, mješovita proizvodnje	Ličko-senjska	2007
82.	Poljoprivredna zadruga LIKA-GS-zadruga za proizvodnju, ekološku proizvodnju i razvoj u poljoprivredi	mješovita proizvodnja	Ličko-senjska	2008
83.	Braniteljska zadruga LIKA AS	uzgoj i prerada ljekovitog bilja (uzgoj lavande)	Ličko-senjska	2009
84.	Braniteljska zadruga MURA	sadnja voća, povrća i uzgoj aromatskog bilja	Međimurska	2004
85.	Braniteljska AGROMEĐIMURSKA zadruga	mješovita poljoprivredna proizvodnja (voćarstvo, povrtlarstvo)	Međimurska	2005
86.	Poljoprivredna zadruga branitelja VOĆARSTVO LONČARIĆ	uzgoj voća	Međimurska	2007

87.	Zadruga branitelja KROVAL	proizvodnja proizvoda od betona	Međimurska	2007
88.	Zadruga branitelja PLETIONA	proizvodnja čarapa	Međimurska	2007
89.	Braniteljska zadruga MALO SELO	uzgoj usjeva i stoke, peradi i ostalih životinja	Međimurska	2008
90.	Zadruga branitelja SVETA JELENA	cestovni prijevoz robe	Međimurska	2008
91.	Poljoprivredna zadruga AGRO-SPOJ BERMANEC	proizvodnja i servis hidraulične opreme	Međimurska	2009
92.	Poljoprivredno stočarsko voćarska zadruga AGROVLADISLAVCI	uzgoj usjeva, vrtnog i ukrasnog bilja te uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja	Osječko-baranjska	2005
93.	Poljoprivredno uslužna zadruga branitelja DOMOVINA	voćarstvo-uzgoj jagoda	Osječko-baranjska	2005
94.	Poljoprivredna zadruga PODGAJCI PODRAVSKI	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo ratarstvo)	Osječko-baranjska	2006
95.	Zadruga branitelja LADIMIREVCI	pružanje prijevoznčkih i knjigovodstvenih usluga te poljoprivreda	Osječko-baranjska	2006
96.	Poljoprivredna zadruga BRANITELJ EKO	voćarska proizvodnjom	Osječko-baranjska	2006
97.	Poljoprivredna zadruga DARĐANKA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (voćarstvo, povrtlarstvo)	Osječko-baranjska	2006
98.	Poljoprivredno-stočarsko-voćarska zadruga ŠOKADIJA	ratarstvo	Osječko-baranjska	2006
99.	Poljoprivredna braniteljska zadruga AGRO DOM	ratarstvo, uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja	Osječko-baranjska	2006
100.	Braniteljska zadruga PLETER	voćarstvo, pčelarstvo konjogojstvo, svinjogojstvo	Osječko-baranjska	2007
101.	Zadruga branitelja KOŠKA	uzgoj voća, oraha i sličnog orašastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina, osim vinogradarstva	Osječko-baranjska	2007
102.	Poljoprivredna zadruga branitelja BILJE	proizvodnja kemijskih mineralnih goriva i dušičnih spojeva	Osječko-baranjska	2007
103.	Poljoprivredno voćarska zadruga FRUCTUS	uzgoj voća, oraha i sličnog orašastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina, osim vinogradarstva	Osječko-baranjska	2007
104.	Gospodarsko poljoprivredna, ekološka zadruga branitelja ŠOLJA	uzgoj jelena lopatara i proizvodnja aromatičnog i ljekovitog bilja	Osječko-baranjska	2007
105.	Braniteljska zadruga AGRO DOM	voćarstvo i građevinarstvo	Osječko-baranjska	2007
106.	Poljoprivredna voćarsko-vinogradarska zadruga ZLATAREVAC	voćarstvo, vinogradarstvo	Osječko-baranjska	2007

107.	Pčelarska zadruga PČELARI SLAVONIJE I BARANJE	uzgoj ostalih životinja	Osječko-baranjska	2008
108.	Poljoprivredno voćarska zadruga PUGNUS - zadruga branitelja	uzgoj voća oraha i sličnog orašastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina	Osječko-baranjska	2008
109.	Poljoprivredno turistička zadruga hrvatskih branitelja TOP	uzgoj usjeva i stoke	Osječko-baranjska	2008
110.	KONJI VRANI - zadruga branitelja Popovac	uzgoj i proizvodnja uzgojno valjanih životinja, oplodivanje domaćih životinja, trgovina uzgojno valjanim životinjama	Osječko-baranjska	2008
111.	PRO-ART proizvodno uslužna braniteljska zadruga	izdavanje zvučnih zapisa	Osječko-baranjska	2008
112.	Poljoprivredna zadruga branitelja EKO KORITNA	uzgoj ljekovitog bilja	Osječko-baranjska	2008
113.	Poljoprivredna braniteljska zadruga NAŠA SNAGA	uzgoj jezgričavog i koštunjičavog voća	Osječko-baranjska	2008
114.	Poljoprivredno voćarsko vinogradarska zadruga ZLATNO BRDO- zadruga branitelja	uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	Osječko-baranjska	2008
115.	NOVA TEINA braniteljska zadruga za uzgoj i preradu ljekovitog bilja	uzgoj i prerada ljekovitog bilja	Osječko-baranjska	2008
116.	Braniteljska zadruga FOTOSIGMA	fotografska djelatnost, audio i video djelatnost	Osječko-baranjska	2009
117.	Braniteljska zadruga MELISA	uzgoj ljekovitog, aromatičnog i medonosnog bilja	Osječko-baranjska	2009
118.	Braniteljska zadruga EMANUEL	voćarstvo, podizanje trajnih nasada šljive	Osječko-baranjska	2009
119.	Braniteljska zadruga ZLATNA GRANA	podizanje trajnih nasada i prerada voća	Osječko-baranjska	2009
120.	Braniteljska zadruga CONGREGATIO	rekreacijski ribolov i ugostiteljstvo	Osječko-baranjska	2009
121.	Braniteljska zadruga MILITIS	izrada, prodaja, montaža i servis PVC i aluminijskih roleta, venecijanera i trakastih zavjesa	Osječko-baranjska	2009
122.	Poljoprivredna zadruga branitelja SLAVONSKA JABUKA	proizvodnja i prerada voća, ratarstvo	Osječko-baranjska	2009
123.	Braniteljska poljoprivredna zadruga AGRO-KOŠKA	ratarstvo, uzgoj žitarica i šećerne repe	Osječko-baranjska	2009
124.	Opća poljoprivredna zadruga branitelja LIPIK	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo vinogradarstvo)	Požeško-slavonska	2005
125.	Braniteljska zadruga VALLIS AUREA	uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada	Požeško-slavonska	2007
126.	Poljoprivredna zadruga MARIO I MARIO	uzgoj voća i povrća	Požeško-slavonska	2007
127.	Poljoprivredna zadruga branitelja ZELENA DOLINA	uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada	Požeško-slavonska	2008

128.	Braniteljska zadruga EKO-BADINICA	uzgoj voća, te ljekovitog i aromatičnog bilja;	Požeško-slavonska	2009
129.	Braniteljska zadruga EKO-JASIK	uzgoj voća te ljekovitog i aromatičnog bilja	Požeško-slavonska	2009
130.	Poljoprivredna zadruga branitelja RAB 90-95	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo, povrtlarstvo)	Primorsko-goranska	2005
131.	Zadruga branitelja RIKA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo, povrtlarstvo)	Primorsko-goranska	2006
132.	Poljoprivredno stočarska zadruga DRIVENIČANI	stočarstvo, ovčarstvo i svinjogojstvo, mljekarstvo	Primorsko-goranska	2007
133.	Zadruga branitelja GORANSKA KUĆA	arhitektonske djelatnosti, turizam, proizvodnja	Primorsko-goranska	2007
134.	Poljoprivredna zadruga branitelja MALI LOŠINJ	uzgoj uljanih plodova	Primorsko-goranska	2008
135.	Zadruga branitelja SOKOL-CRNAC	proizvodnja, prerada i prodaja voća i povrća	Sisačko-moslavačka	2004
136.	Poljoprivredna zadruga SAVA JASENOVAC	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo, ratarstvo, uzgoj ljekovitog bilja)	Sisačko-moslavačka	2006
137.	Poljoprivredna zadruga BRNJAVAC	uzgoj goveda	Sisačko-moslavačka	2006
138.	Poljoprivredno-stočarsko-voćarska zadruga branitelja SV. JANTOL	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo, uzgoj ljekovitog bilja, voćarstvo)	Sisačko-moslavačka	2006
139.	Poljoprivredno obrtnička zadruga branitelja RAZVITAK	proizvodnja aromatičnih soli, meda i propolisa	Sisačko-moslavačka	2006
140.	Poljoprivredna zadruga branitelja EKO OGRC	uzgoj goveda za proizvodnju mesa u sustavu krava-tele	Sisačko-moslavačka	2007
141.	Poljoprivredna zadruga branitelja EKO MOKRO POLJE	uzgoj goveda za proizvodnju mesa u sustavu krava-tele	Sisačko-moslavačka	2007
142.	Poljoprivredna zadruga PERNIK, zadruga za poljoprivredu i usluge	uzgoj voća, oraħa i sličnog oraħastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina, osim vinogradarstva	Sisačko-moslavačka	2007
143.	Poljoprivredno stočarska obrtnička turistička zadruga GUŠĆE	poljoprivreda, obrtništvo, turizam	Sisačko-moslavačka	2007
144.	Poljoprivredna zadruga DOBRO	uzgoj usjeva i stoke, mješovita proizvodnje	Sisačko-moslavačka	2007
145.	SUPERNOVA, obrtnička zadruga	reciklaža metalnih ostataka i otpadaka	Sisačko-moslavačka	2007
146.	Poljoprivredna zadruga GRANIČAR	proizvodnja destiliranih alkoholnih pića	Sisačko-moslavačka	2007
147.	Zadruga GLINSKA BANOVINA	uzgoj usjeva i stoke, mješovita proizvodnje	Sisačko-moslavačka	2007
148.	Braniteljska zadruga AGRO-INVEST	proizvodnja i trgovina voća i povrća	Sisačko-moslavačka	2007

149.	Poljoprivredno-turistička zadruga branitelja MARINBROD	uzgoj usjeva i stoke, mješovita proizvodnje	Sisačko-moslavačka	2007
150.	Poljoprivredna zadruga EKO DVOR	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja (mješovita proizvodnja)	Sisačko-moslavačka	2008
151.	Poljoprivredna zadruga MAJUR	uzgoj usjeva, stočarstvo, vočarstvo, prerada, skladištenje, posredovanje, trgovina	Sisačko-moslavačka	2008
152.	Gospodarsko poljoprivredna zadruga branitelja HRVATSKA DUBICA	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja	Sisačko-moslavačka	2008
153.	Poljoprivredna zadruga ZMAJEVAC	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja (mješovita proizvodnja)	Sisačko-moslavačka	2008
154.	Braniteljska zadruga SLAVONCI za proizvodnju i usluge	proizvodnja proizvoda od drva, proizvodnja sapuna na prirodan način	Sisačko-moslavačka	2009
155.	Poljoprivredna zadruga TREŠNJA	ribarstvo	Splitsko-dalmatinska	2006
156.	ĆURLINI, zadruga za poljoprivrednu proizvodnju, otkup i preradu prehrambenih proizvoda	mješovita poljoprivredna proizvodnja(stočarstvo, prerada mlijeka i proizvodnja sira)	Splitsko-dalmatinska	2006
157.	Poljoprivredna zadruga DOMAĆIN, zadruga obiteljskih gospodarstava branitelja	poljoprivreda i trgovina, usluge	Splitsko-dalmatinska	2007
158.	SINJSKA KRAJINA, braniteljska zadruga za ljekovito bilje	uzgoj voća, oraħa i sličnog oraħastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina, osim vinogradarstva	Splitsko-dalmatinska	2007
159.	Braniteljska zadruga TEŽAK	uzgoj voća, oraħa i sličnog oraħastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina, osim vinogradarstva	Splitsko-dalmatinska	2007
160.	Zadruga VUČIPOLJE	pčelarstvo, proizvodnja ljekovitog bilja, seoski turizam	Splitsko-dalmatinska	2007
161.	Braniteljska građevinsko-obrtnička zadruga TVRDA STINA	građenje, visokogradnja	Splitsko-dalmatinska	2007
162.	Braniteljska zadruga za avanturistički turizam PATRIOT	avanturistički i seoski turizam	Splitsko-dalmatinska	2007
163.	Poljoprivredna braniteljska zadruga EKO-VIS	proizvodnja vina	Splitsko-dalmatinska	2007
164.	Poljoprivredna zadruga branitelja ČOVIK I PO	uzgoj usjeva, stoke, peradi (mješovita proizvodnja)	Splitsko-dalmatinska	2007
165.	Braniteljska zadruga DUGA, za poljoprivredu, građenje, ugostiteljstvo i turizam	uzgoj ostalih životinja	Splitsko-dalmatinska	2008
166.	Braniteljska zadruga PEKA za poljoprivredu i seoski turizam	uzgoj povrća dinja i lubenica korjenastog i gomoljastog povrća	Splitsko-dalmatinska	2008
167.	Braniteljska poljoprivredna zadruga IMOČANKA	trgovina na veliko voćem i povrćem	Splitsko-dalmatinska	2008
168.	Braniteljska poljoprivredna zadruga ŠIPOVAC	uzgoj goveda za proizvodnju mesa	Splitsko-dalmatinska	2008

169.	Poljoprivredna zadruga branitelja JEZERO	vinogradarstvo	Splitsko-dalmatinska	2008
170.	Ekološka zadruga PONIKVA	uzgoj ovaca i koza	Splitsko-dalmatinska	2008
171.	Braniteljska pčelarska zadruga DALMACIJAMED	uzgoj ostalih životinja	Splitsko-dalmatinska	2008
172.	Braniteljska zadruga KOSIR	uzgoj ljekovitog bilja	Splitsko-dalmatinska	2008
173.	Braniteljska zadruga JASTREB - za poljoprivredu, građenje i usluge	mješovita proizvodnja	Splitsko-dalmatinska	2008
174.	Poljoprivredno-turističko uslužna zadruga branitelja VRLIČANKA	uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada	Splitsko-dalmatinska	2008
175.	Braniteljska zadruga ŠILJEG CISTA	vinogradarstvo, stočarstvo	Splitsko-dalmatinska	2009
176.	Braniteljska zadruga CETINSKE KOŠUTE	uzgoj puževa i slatkovodne ribe	Splitsko-dalmatinska	2009
177.	ZASTRAŽIŠĆE poljoprivredna zadruga	uzgoj i prerada maslinovog ulja, suhih smokava, rogača, lavande, bajama	Splitsko-dalmatinska	2009
178.	Braniteljska zadruga PAUK - ČEKA	uzgoj divljeg zeca za lovni turizam	Splitsko-dalmatinska	2009
179.	Braniteljska zadruga BILA VRILA	tov svinja, sadnja kadulje i podizanja voćnjaka šljive	Splitsko-dalmatinska	2009
180.	Braniteljska zadruga PRŠUT	svinjogojstvo	Splitsko-dalmatinska	2009
181.	Braniteljska zadruga KONJANIK	uzgoj konja i konjički turizam	Splitsko-dalmatinska	2009
182.	Zadruga EKO DALMATINA	izgradnja i popravak brodova i čamaca	Splitsko-dalmatinska	2009
183.	Braniteljsko poljoprivredna i turistička zadruga BIOKOVSKI BRANITELJI Šestanovac	stočarstvo, podizanje višegodišnjih nasada voćaka (loza, smokva, višnja, trešnja, maslina)	Splitsko-dalmatinska	2009
184.	Braniteljska zadruga CETINSKI KUKOVI	građevinarstvo, seoski turizam	Splitsko-dalmatinska	2009
185.	Poljoprivredna braniteljska zadruga SVILAJA	svinjogojstvo, prerada mesa i proizvodnja suhomesnatih proizvoda	Splitsko-dalmatinska	2009
186.	EKO-ETNO ZAGORA-MORE braniteljska zadruga	pčelarstvo, uzgoj ljekovitog bilja, maslinarstvo	Splitsko-dalmatinska	2009
187.	PLANINA braniteljska zadruga	uzgoj ovaca, prerada mlijeka i mliječnih prerađevina	Splitsko-dalmatinska	2009
188.	Poljoprivredna zadruga ZIMA	stočarstvo, vinogradarstvo, agroturizam	Splitsko-dalmatinska	2009
189.	Zadruga hrvatskih branitelja GAJ	uzgoj i prerada maslina	Šibensko-kninska	2005
190.	Poljoprivredno uslužna zadruga BRANITELJ	sadnjom i obradom maslina, proizvodnjom maslinovog ulja te izradom ručnih radova	Šibensko-kninska	2005

191.	Braniteljska zadruga TVRĐAVA - KNIN	mješovita poljoprivredna proizvodnja (stočarstvo - tov kunića)	Šibensko-kninska	2005
192.	Poljoprivredna zadruga ORLOVAČA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (vinogradarstvo, voćarstvo, stočarstvo, uzgoj jelena lopatara, proizvodnja gljiva)	Šibensko-kninska	2005
193.	Braniteljska zadruga EKO BLJESAK	primjena ekoloških preparata za zaštitu okoliša	Šibensko-kninska	2006
194.	AGRO RIBARSKA zadruga branitelja	morska mrijestilišta i ribnjaci	Šibensko-kninska	2007
195.	Zadruga BAT	vinogradarstvo	Šibensko-kninska	2007
196.	Zadruga branitelja MASLINA	uzgoj uljanih plodova	Šibensko-kninska	2008
197.	Braniteljska zadruga SLAVIĆ	proizvodnja pripremljene stočne hrane	Šibensko-kninska	2008
198.	Pčelarska zadruga DALMATINSKI MED	uzgoj ostalih životinja	Šibensko-kninska	2008
199.	Poljoprivredna zadruga branitelja MAKINA	uzgoj voća oraha i sličnog orašastog voća, uzgoj usjeva za pripremanje napitaka i začina osim vinogradarstva	Šibensko-kninska	2008
200.	Braniteljska zadruga DUBRAVA NOVA	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja (mješovita proizvodnja)	Šibensko-kninska	2008
201.	Braniteljska zadruga BILI CVITAK	stočarstvo	Šibensko-kninska	2009
202.	AGRO-ADRIA braniteljska zadruga	uzgoj jagoda, maslina, lavande i lijeske	Šibensko-kninska	2009
203.	Poljoprivredna zadruga VISOKO	voćarstvo	Varaždinska	2004
204.	Poljoprivredna zadruga FARMER	stočarstvo, svinjgojstvo	Varaždinska	2006
205.	Braniteljska zadruga FARMER	mješovita poljoprivredna proizvodnja (voćarstvo i uzgoj ljekovitog bilja)	Varaždinska	2006
206.	Braniteljska zadruga AGRO DRAVA	zadruga za proizvodnju, ekološku proizvodnju i razvoj u poljoprivredi, stočarstvo i voćarstvo	Varaždinska	2007
207.	CASTRUM IOVIA zadruga - Ludbreg	promet stokom i polj. proizvodima, proizvodnja u poljoprivredi, stočarstvu i voćarstvu, građevinarstvo, nisko i visokogradnja	Varaždinska	2007
208.	Poljoprivredna zadruga ORION - HRVATSKI BRANITELJI	uzgoj goveda za mlijeko i priplod	Varaždinska	2008
209.	Zadruga branitelja DRAGOVOLJAC Gradina	ratarstvo	Virovitičko-podravska	2006

210.	Poljoprivredna zadruga branitelja ZLATNI VRTOVI	voćarstvo	Virovitičko- podravska	2006
211.	Braniteljska zadruga SLATINA BETON	visokogradnja	Virovitičko- podravska	2007
212.	Braniteljska zadruga PITOMAČA	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala	Virovitičko- podravska	2007
213.	Braniteljska zadruga TONER SLATINA	ostalo tiskanje	Virovitičko- podravska	2008
214.	Pčelarska zadruga branitelja NOVI GRADAC	uzgoj ostalih životinja	Virovitičko- podravska	2008
215.	Braniteljska zadruga DOTI	proizvodnja povrća (paprika, rajčica, krumpir, luk, salata) i voća (višnja)	Virovitičko- podravska	2009
216.	Poljoprivredna braniteljska zadruga ŽUTIJA	ratarstvo, uzgoj žitarica i industrijskog bilja (šećerna repa i uljana repica)	Virovitičko- podravska	2009
217.	Poljoprivredna zadruga branitelja LIMAN	poljoprivredna ratarska proizvodnja, uzgoj povrća i uzgoj industrijskog bilja	Virovitičko- podravska	2009
218.	Zadruga hrvatskih branitelja KAMP BISTRICA	uzgoj fazana i zečeva, uzgoj krušaka i šljiva te njihova prerada, stočarstvo	Virovitičko- podravska	2009
219.	Građevinsko-zanatska-uslužna zadruga branitelja VT-TREND	građevinarstvo	Virovitičko- podravska	2009
220.	VIDRA zadruga branitelja	uzgoj divljači, lovstvo i ugostiteljstvo	Virovitičko- podravska	2009
221.	Poljoprivredna zadruga AGRO- SLAVONIJA	uzgoj muznih krava	Virovitičko- podravska	2009
222.	Zadruga branitelja ILOČKI DRAGOVOLJAC	voćarstvo-uzgoj orašastih plodova	Vukovarsko- srijemska	2004
223.	Poljoprivredna zadruga VOĆARI CVELFERIJE	voćarstvo	Vukovarsko- srijemska	2006
224.	Poljoprivredno-stočarsko-voćarska zadruga ATAR-zadruga branitelja	uzgoj ljekovitog bilja	Vukovarsko- srijemska	2006
225.	Poljoprivredna zadruga HRASTOVA KACA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (voćarstvo, tov svinja, proizvodnja slavonskog kulena)	Vukovarsko- srijemska	2006
226.	Zadruga za proizvodnju i usluge TIKVICA	uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja te usjeva	Vukovarsko- srijemska	2007
227.	Poljoprivredna zadruga hrvatskih branitelja RAVNICA VUKOVAR	uzgoj voća, oraha i sličnog orašastog voća, usjeva za pripremanje napitaka i začina, osim vinogradarstva	Vukovarsko- srijemska	2007
228.	Braniteljska zadruga KUMINO SELO za proizvodno uslužne djelatnosti	ostala prerada i konzerviranje voća i povrća	Vukovarsko- srijemska	2008
229.	Braniteljska zadruga DRAGOVOLJAC	uzgoj žitarica i drugih usjeva	Vukovarsko- srijemska	2008
230.	Poljoprivredno uslužna zadruga LUČICA -zadruga branitelja	trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila	Vukovarsko- srijemska	2008

231.	Poljoprivredna zadruga branitelja KLAS 2008	uzgoj bilja za uporabu u farmaciji aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja	Vukovarsko-srijemska	2008
232.	Braniteljska poljoprivredna zadruga za mješovitu poljoprivrednu proizvodnju i preradu mesa AR	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja	Vukovarsko-srijemska	2008
233.	Braniteljska zadruga TOVARNIK	mješovita proizvodnja	Vukovarsko-srijemska	2008
234.	Zadruga branitelja Z.K.M.	održavanje i popravak motornih vozila	Vukovarsko-srijemska	2008
235.	Zadruga branitelja IZ ROVA (ZBIR)	uzgoj žitarica (osim riže) mahunarki i uljanog sjemena	Vukovarsko-srijemska	2008
236.	Braniteljska poljoprivredna zadruga DUNAV-LOVAS	poljoprivreda (ratarstvo)	Vukovarsko-srijemska	2008
237.	KOROĐ-ZID, braniteljska zadruga za proizvodnju, ekološku proizvodnju i razvoj u poljoprivredi, ribarstvu i voćarstvu	uzgoj voća i povrća	Vukovarsko-srijemska	2009
238.	Poljoprivredna braniteljska zadruga AGRO-MED VUKOVAR	pčelarstvo i proizvodnja meda	Vukovarsko-srijemska	2009
239.	Poljoprivredna braniteljska zadruga PČELICA	pčelarstvo	Vukovarsko-srijemska	2009
240.	Poljoprivredna zadruga KADULJA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (pčelarstvo, pužarstvo, voćarstvo, proizvodnja sušenog voća, povrtlarstvo)	Zadarska	2006
241.	Poljoprivredna zadruga ŠKABRNJA	uzgoj višnje maraske, ostalog voća i povrća	Zadarska	2007
242.	Poljoprivredna zadruga NOVIGRAD	sadnja, uzgoj višegodišnjih nasada, povrće	Zadarska	2007
243.	Braniteljska zadruga VINAC	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja	Zadarska	2007
244.	KRIŽ I MASLINA zadruga za proizvodnju, ekološku proizvodnju i razvoj u poljoprivredi i turizmu	vinogradarstvo	Zadarska	2008
245.	Poljoprivredna zadruga LIST	oceanski i morski ribolov	Zadarska	2008
246.	Braniteljska zadruga TREĆI LISTOPADA	uzgoj usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja	Zadarska	2008
247.	Braniteljska pčelarska zadruga APIS DALMACIJA	ostala trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama	Zadarska	2008
248.	Poljoprivredna zadruga PAKLENICA	marikultura, uzgoj maslina i smokava, pčelarstvo, seoski turizam	Zadarska	2009
249.	Obrtnička zadruga branitelja KAŠINA	mješovita poljoprivredna proizvodnja (ratarstvo, voćarstvo, stočarstvo)	Zagrebačka	2005
250.	Zadruga hrvatskih branitelja SLOGA	stočarstvo, mljekarstvo, plastenička proizvodnja povrća	Zagrebačka	2005

251.	Poljoprivredno stočarsko voćarska zadruga MELISSA-zadruga branitelja	uzgoj usjeva i stoke, mješovita proizvodnje	Zagrebačka	2007
252.	Braniteljska zadruga KRAVARSKO	uzgoj usjeva i stoke, mješovita proizvodnje	Zagrebačka	2007
253.	STARČA, zadruga za proizvodnju, promet i usluge	vinogradarstvo	Zagrebačka	2007
254.	Braniteljska konjičko poljoprivredna zadruga TIGAR DEVEDESETPRVA	uzgoj konja, magaraca, mula i mazgi	Zagrebačka	2007
255.	Obrtnička zadruga branitelja NOVI MARKER	nakladništvo, proizvodnja i trgovina - djelatnosti pripreme za tisak	Zagrebačka	2007
256.	Poljoprivredna zadruga KLOŠTRANKA	proizvodnja, obrada i konzerviranje mesa	Zagrebačka	2007
257.	Zadruga branitelja MEDVEDGRADSKA PEKARNICA	proizvodnja kruha, proizvodnja svježih peciva i kolača	Zagrebačka	2008
258.	Poljoprivredna zadruga branitelja FARMER	djelatnosti restorana te dostava hrane	Zagrebačka	2008
259.	Braniteljska zadruga VINOGRADAR-VRBOVEC	uzgoj grožđa	Zagrebačka	2008
260.	Braniteljska zadruga ŽUMBERAČKO GORJE	poljoprivreda, stočarstvo, voćarstvo, i seoski turizam	Zagrebačka	2008
261.	Zadruga VELIKA GORICA	cestovni prijevoz robe	Zagrebačka	2008
262.	Braniteljska zadruga HERBA-EKO	uzgoj bilja za uporabu u farmaciji aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja	Zagrebačka	2008
263.	Braniteljska zadruga SV. VINKO	uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	Zagrebačka	2009
264.	Poljoprivredno, proizvodno uslužna zadruga SB Samobor	uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja	Zagrebačka	2009
265.	Poljoprivredna zadruga branitelja STANKOVO	vinogradarstvo, podizanje trajnih nasada jabuka i krušaka	Zagrebačka	2009
266.	Braniteljska zadruga HRID	uzgoj jabuka, proizvodnja jabukovače i ostalih voćnih vina	Zagrebačka	2009
267.	Braniteljska zadruga DUBRAVA	uzgoj jelena lopatara	Zagrebačka	2009
268.	Poljoprivredna zadruga RASADNIK CEDAR	uzgoj sadnog materijala i ukrasnog bilja	Zagrebačka	2009
269.	Braniteljska zadruga EKO UNIVERZUM	podizanje trajnih nasada - voćarstvo (orah, kruška, jabuka, šljiva)	Zagrebačka	2009
270.	Braniteljska zadruga OTOK IVANIĆ	uzgoj jelena lopatara i druge divljači, uzgoj stoke u sustavu krava-tele na otvorenom	Zagrebačka	2009
271.	Poljoprivredna zadruga PROS	podizanje trajnih nasada (masline), uzgoj ljekovitog bilja	Zagrebačka	2009

6. Mjera potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja

U 2009. godini za provedbu ove mjere osigurana su sredstva za pružanje potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja koje su svojim dosadašnjim poslovanjem pokazale uspješnost i profitabilnost, a potpora može biti odobrena za nabavku strojeva, opreme ili zemljišta kojim se proširuje postojeća djelatnost ili razvija novi projekt zadruge.

Javni poziv za zaprimanje zahtjeva za Mjeru potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja bio je otvoren u razdoblju od 1. travnja do 30. travnja 2009. godine, te je u navedenom razdoblju zaprimljeno 16 zahtjeva, od čega je Stručni tim odobrio 9 zahtjeva za korištenje novčane potpore uspješnim zadrugama koje su ispunjavale uvjete iz Javnog poziva, na čiju je isplatu utrošeno 450.000,00 kuna.

U tablici broj 4. prikazan je broj odobrenih potpora u 2009. godini za svaku pojedinu mjeru Programa po županijama iz kojih su korisnici.

Tablica 4. Prikaz broja ostvarenih potpora po mjerama i županijama

Županija	2009.					Ukupno
	Mjera stručnog osposobljavanja	Mjera samozapošljavanja	Mjera potpore za proširenje postojeće djelatnosti	Mjera poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja	Mjera potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja	
Bjelovarsko-bilogorska	1	7			2	10
Brodsko-posavska	7	15	1	2	1	26
Dubrovačko-neretvanska		2				2
Grad Zagreb	4	18	4	4		30
Istarska	11					11
Karlovačka županija	12	8	1	10		31
Koprivničko-križevačka	1	8	1	1		11
Krapinsko-zagorska		1				1
Ličko-senjska		5		1	1	7
Međimurska		7		1	1	9
Osječko-baranjska	33	8	1	8	1	51
Požeško-slavonska	2	5	1	2		10
Primorsko-goranska	2	6	1			9
Sisačko-moslavačka		6		1	1	8
Splitsko-dalmatinska	1	12		14	2	29
Šibensko-kninska	2	10		2		14
Varaždinska	2	12	1			15
Virovitičko-podravska	1	4	1	7		13
Vukovarsko-srijemska	2	6		3		11
Zadarska	6	11		1		18
Zagrebačka	2	3	4	9		18
UKUPNO	89	154	16	66	9	334

Grafikon 2. Realizacija Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja u 2009. godini

Slijedom navedenoga, do sada je kroz provođenje svih mjera Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja u **2009. godini omogućeno zapošljavanje više od 1 154 osoba iz ciljne skupine.**

Praćenje izvršavanja ugovornih obveza i namjenskog utroška sredstava dodijeljenih kroz mjere Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja obavlja Odsjek za analizu i kontrolu namjenskog utroška sredstava i Povjerenstvo za unutarnju kontrolu i nadzor namjenskog utroška sredstva. Korisnici potpora dužni su Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti redovito dostavljati dokumentaciju (izvješća i dokaze, npr. original račune, kupoprodajne ugovore, podatke o stanju žiro-računa i sl.) o načinu trošenja ostvarenih poticajnih sredstava. Pregled dostavljene dokumentacije kontinuirano obavlja Odsjek za analizu i kontrolu namjenskog utroška sredstava i spomenuto povjerenstvo, te u slučaju neispunjavanja ugovornih obveza odmah reagira poduzimajući radnje iz svojeg djelokruga kao što su opomene, odnosno zahtjevi za povratom ostvarenih sredstava uvećanih za zakonsku zateznu kamatu. Do listopada 2009. godine upućene su ukupno 92 opomene korisnicima poticajnih mjera i zatražen je povrat sredstava od ukupno 10 korisnika mjera

Programa iz prethodnih godina (2007. godine i 2008. godine) za koje je po isteku rokova iz ugovora o korištenju mjera Programa, utvrđeno da nisu namjenski utrošili sredstva.

IV. AKTIVNOSTI VEZANE UZ PROVEDBU PROGRAMA

Potaknuti uspjesima u radu braniteljskih zadruga, a u cilju nastavljanja pružanja potpore zadrugama hrvatskih branitelja u njihovim nastojanjima da kvalitetnim proizvodima i uslugama budu konkurentni na tržištu, kao i da svoj rad predstave široj javnosti pod pokroviteljstvom Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti održavaju se ***Sajmovi zadruga hrvatskih branitelja***.

Sajmovi braniteljskih zadruga najbolji su primjer kako hrvatski branitelji iz Domovinskog rata vlastitim radom, upornošću i marljivošću osiguravaju dostojan život sebi i svojim obiteljima. Svjesni snage koja je nastala iz realizacije njihovih poduzetničkih ideja zadrugari - hrvatski branitelji ujedno otvaraju mogućnost za rad drugim hrvatskim braniteljima te time pridonose smanjenju nezaposlenosti, ali i unaprjeđivanju gospodarstva na lokalnoj i državnoj razini.

Svake godine Sajam zadruga hrvatskih branitelja okuplja sve veći broj izlagača. Na Prvom sajmu zadruga hrvatskih branitelja koji je održan 5. studenog 2005. godine u Vukovaru svoje proizvode i usluge predstavilo je 50 braniteljskih zadruga. Drugi sajam zadruga hrvatskih branitelja održan u Splitu 21. listopada 2006. godine okupio je 115 zadruga dok je na Trećem sajmu zadruga hrvatskih branitelja 157 zadruga predstavilo svoj rad, a održan je 15. rujna 2007. godine u Zagrebu. Četvrti sajam zadruga hrvatskih branitelja održan je u Vodicama 25. listopada 2008. godine na kojem se predstavilo 198 zadruga hrvatskih branitelja.

Dana 26. rujna 2009. godine u Koprivnici uspješno je održan *Peti sajam zadruga hrvatskih branitelja* na kojem se svojim proizvodima, uslugama i projektima predstavilo **207** zadruga hrvatskih branitelja, a ukupno je na Sajmu gostovalo preko **500 hrvatskih branitelja** okupljenih u zadruge, ali i predstavnici Udruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Održana su tri ***Okrugla stola*** s temama:

1. Razvoj poslovne suradnje braniteljskih zadruga i prerađivačke industrije – primjer poslovne suradnje zadruga hrvatskih branitelja i Podravke d.d.,
2. Izvori i mogućnosti financiranja i poticaji za zadruge hrvatskih branitelja,
3. Mogućnosti korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

U radu ***prvog Okruglog stola*** na kojem je tema bila: „Razvoj poslovne suradnje braniteljskih zadruga i prerađivačke industrije – primjer poslovne suradnje zadruga hrvatskih branitelja i Podravke d.d.“ sudjelovalo je više od 90 upravitelja zadruga hrvatskih branitelja koji su tom prilikom predstavili svoje poslovne ideje, promet koji ostvaruju te se upoznali s mogućnošću i uvjetima suradnje s Podravkom d.d. na otkupu proizvoda. Također predstavile su se zadruge koje već surađuju s Podravkom te iznijele svoja iskustva. Radu ovog okruglog stola bili su, uz predstavnike Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, nazočni i predstavnici Uprave Podravke d.d., Ministarstva obrane, Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu, Agronomskog fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog farmera.

Nakon rasprave na Okruglom stolu doneseni su slijedeći zaključci:

1. Nastaviti s povezivanjem proizvođača i zadruga hrvatskih branitelja te uključiti i druge proizvodne grane u postupak.

(nositelji provedbe: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Podravka d.d., Referalni centri za zadruge hrvatskih branitelja, zadruge hrvatskih branitelja)

2. Izraditi jedinstveni *brand* kao oznaku braniteljskih proizvoda za prepoznatljivost na tržištu.

(nositelji provedbe: Podravka d.d., Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti)

Na **drugom Okruglom stolu** kojem je tema bila: „Izvori i mogućnosti financiranja i poticaji za zadruge hrvatskih branitelja“ sudjelovalo je više od 60 upravitelja zadruga hrvatskih branitelja. Zadrugari- hrvatski branitelji iznijeli su svoja iskustva vezano uz realizaciju financijskih sredstava putem programa i projekata nadležnih institucija i banaka, ali su i u direktnom kontaktu s predstavnicima nadležnih institucija dobili odgovore na niz pitanja koji se odnose na programe i poticaje Vlade Republike Hrvatske. Radu ovog okruglog stola bili su, uz predstavnike Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, nazočni i predstavnici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva turizma, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Hrvatskog sabora, Hrvatske banke za obnovu i razvitak, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, Hrvatskog saveza zadruga, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Fonda za razvoj i zapošljavanje i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Po završetku rada Okruglog stola usuglašen je slijedeći zaključak u cilju daljnjeg razvoja zadrugarstva hrvatskih branitelja:

1. Međusobno povezivanje davatelja poticaja kroz razmjenu podataka i informacija o natjecanjima i javnim pozivima, formiranje baze podataka davatelja i korisnika poticaja te usuglašavanje kriterija i suradnja na dodjeli poticaja u cilju realizacije i boljeg praćenja kvalitetnih programa.

(nositelji: nadležna ministarstva i institucije)

U radu **trećeg Okruglog stola** čija tema je bila: „Mogućnosti korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske“ sudjelovalo je više od 40 upravitelja zadruga hrvatskih branitelja. Na ovom okruglom stolu sudjelovali su predstavnici Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom i Državnog zavoda za zaštitu prirode.

Nakon rasprave na Okruglom stolu doneseni su slijedeći zaključci:

1. Ubrzati i pojednostaviti te učiniti transparentnijim postupak dodjele zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, vezano uz sve oblike raspolaganja zemljištem.

(nositelji provedbe: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave).

2. U suradnji s Referalnim centrima za zadruge hrvatskih branitelja organizirati okrugle stolove, tribine ili radionice s predstavnicima jedinica lokalne samouprave radi rješavanja pitanja raspisivanja natječaja i provedbe postupka dodjele zemljišta na konkretnim područjima.

(nositelji provedbe: Referalni centri za zadruge hrvatskih branitelja nadležni za pojedino područje, jedinice lokalne i regionalne samouprave).

Nadzor nad provedbom zaključaka provodit će Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

V. ZAKLJUČAK

Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja je uspješan i prepoznat kod hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja kroz koji je **12.000** osoba iz ciljne skupine samozaposleno, stručno osposobljeno ili prekvalificirano, te zaposleno kod privatnih poslodavaca uz poticaj ili samostalno okupljanjem u zadruge. I ove godine provedba Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja pridonijela je smanjenju broja nezaposlenih hrvatskih branitelja. Provedbom mjera iz Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja ne mijenja se samo broj nezaposlenih, nego i svijest o hrvatskim braniteljima kao potencijalnim posloprimcima (zaposlenicima), ali i uspješnim samostalnim poduzetnicima i malim gospodarstvenicima koji su često pokretači razvoja lokalne sredine iz koje dolaze. Nastavno tome, u daljnjoj provedbi Programa očekuje se aktivnije uključivanje jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave, kao i svih nadležnih državnih tijela.